

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
nemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravištvo
je v Ljubljani v Gregorčič-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti, hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, sreda 28. julija 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Sklicanje kmetijskih zbornic

Ze kmalu po vojni je nastala zahteva po ustanovitvi kmetijskih zbornic. Ta zahteva je postajala tem glasnejša, čim več novih stanovskih zbornic je bilo ustanovljenih, čim bolj je napredovala organizacija naših stanov. Toda minila so leta in leta in najštevilnejši stan v državi je še nadalje ostal brez svoje stanovske zbornice. Šele sedaj je bila ta upravičena zahteva kmetovalcev uresničena in v ponedeljek dopoldne je bila tudi že prva seja nove kmetijske zbornice.

Gospodarski stanovi iskreno pozdravljajo novo posestrimo in ji žele čim največ uspeha. Saj je vse naše gospodarsko življenje trpelo, dokler ni bil tudi gospodarsko najpomembnejši stan, kar je v Jugoslaviji brezdvomno kmetijski stan, organiziran v svoji lastni zbornici. Upamo zato, da bo z novo kmetijsko zbornico dobilo vse delo za napredek našega kmetijstva vidno oporo in močan podnet.

Da je to delo nujno potrebno, kaže že majhna primera našega kmetijstva z onim v drugih in naprednejših državah. Toda ne samo kakovostno je treba dvigniti naše kmetijstvo, tudi njegovo rentabilnost je treba povečati. Standard našega kmetovalca se mora na vsak način zboljšati, ker smo sicer v nevarnosti, da bo beg z dežele izpraznil naše vasi. Samo s predpisi se ta beg nikakor ne da ustaviti, temveč le na ta način, da se gmotno stanje kmetovalca zboljša, da se obogati in kulturno dvigne življenje na vasi. Kmetijska zbornica je poklicana, da vodi vse to delo in da mu daje pravilno smer.

Trdno upamo, da bo nova kmetijska zbornica pri tem svojem važnem in pomembnem delu vedno tudi upoštevala načelo **solidarnosti gospodarskih stanov**, ki je pogoj zdravega napredka naroda. Kakor delujejo pri nas složno vsi gospodarski stanovi za napredek našega gospodarstva, tako upamo, da bo delovala tudi nova kmetijska zbornica. Saj so vsi gospodarski stanovi navezani drug na drugega in stiska enega pomeni tudi težavo za drugega.

Poleg tega pa imamo celo vrsto vprašanj, od katerih pravilne rešitve je direktno odvisen napredek vseh gospodarskih stanov. Če dobimo boljše ceste, da bo promet olajšan, potem bo v dobro prav vsem stanovom. In če se bo ljubljanska zbornica za TOI borila za železniško zvezo Slovenije z morjem, potem smo prepričani, da jo bo nova kmetijska zbornica krepko podpirala v tej zahtevi ali pa celo sama prevzela akcijo za izvedbo te zahteve. In če je danes na dnevnem redu preureditev ljubljanskega kolodvora, smo iskreno prepričani, da bo tudi kmetijska zbornica zaklicala, da je to tudi njena zahteva in da od nje ne odstopi.

In če bo šlo za olajšanje davčnega bremena Slovenije, če bo šlo za povečanje javnih del v Sloveniji, če bo šlo za druga važna vprašanja, ki se tičejo naše dežele, smo trdno prepričani, da bo tudi kmetijska zbornica vedno storila svojo dolžnost.

Zato vidimo v novi kmetijski zbornici tudi sobojevnico za uveljavljanje pravic naše pokrajine, da se bo mogla ta gospodarsko uspešno razvijati. Podprti od nove

kmetijske zbornice bodo mogli odslej gospodarski stanovi z mnogo večjim poudarkom nastopiti za svoje zahteve.

Pa še na drug način bo mogoče načelo solidarnosti gospodarskih stanov uveljaviti nad vse uspešno. Kmetovalec je danes v prvi vrsti interesiran na tem, da se njegovi izdelki čim bolj svobodno izvažajo, ker le z izvozom raste njih cena. Tudi tu bo lahko dosegljiva kolaboracija z drugimi gospodarskimi stanovi in upamo, da bo doseženo

lepo sodelovanje tudi med kmetovalci in našimi industrialci, ki potrebujejo domače kmetovalčeve surovine. Prav tako pa more tudi na razvoj tujskega prometa vplivati sodelovanje kmetijskega prebivalstva z drugimi gospodarskimi stanovi zelo plodonosno.

Le na temelju načela solidarnosti gospodarskih stanov je mogoče postaviti na zdrave temelje gospodarstvo vsega naroda. Zato pa tudi upamo, da bo nova kmetijska zbornica prav tako nedostopna za vse

hujskarije enega stanu proti drugim, kakor so nedostopne za te izrodke javnega življenja vse dose-danje gospodarske zbornice. Od kmetijske zbornice pričakujemo to tembolj, ker so njej, ki se opira na večino prebivalstva, takšna sredstva najmanj potrebna.

Z iskrenostjo pozdravljamo začetek poslovanja nove kmetijske zbornice in v trdnem prepričanju, da se bo z njeno sodelovanjem delo za gospodarski dvig našega naroda poglobilo in utrdilo.

neralna direkcija v Beogradu kar ukazuje, kakšne izjave mora dati ljubljanska železniška direkcija. Odklanjamo njene protivne izjave in zahtevamo, da se železniška uprava zaveda, da smo mi njeni glavni klienti in da mora zato upoštevati naše interese in jih tudi braniti. Zahteva od naših politikov, da zaščitijo naše uradnike, če ti branijo interese slovenskega gospodarstva.

S posebno odločnostjo zavrača tudi namero železniške uprave, da bi se kurilnice prenesle na Gorenjski kolodvor. Ta namera pomeni pravo pravilne rešitve kolodvorskega vprašanja in te ne bomo trpeli!

Nato navaja predsednik Jelačin podrobne podatke o dohodkih železnice v posameznih direkcijah. Iz teh podatkov je razvidno, da je ljubljanska direkcija najbolj aktivna in da se z njenimi dohodki plačujejo deficiti drugod.

Kljub tem velikim dohodkom železnice v Sloveniji pa se Slovenija od železniške uprave stalno zapostavlja. To se vidi pri gradnji novih železnic, pri uvedbi motor-nih vlakov, pri nameščanju delavstva, saj je bilo pred kratkim odpuščenih 2000 delavcev. Tudi ne popravljajo se v Sloveniji železnice tako, kakor bi se morale, da so ponekod pragi že čisto prepereli.

Nujno potrebo premestitve ljubljanskega kolodvora zahteva pa tudi veliki tranzitni promet v Sloveniji. Po deželi pa gre glas, da se namerava ta argument uničiti s tem, da bi se z znižanjem tarif umetno prisilil tranzitni promet, da bi šel mimo Ljubljane po drugih progah. Take nezaslišnosti pač ne bomo trpeli.

Visoke davke plačuje Slovenija, zato sme tudi nekaj zahtevati!

Pol milijarde din daje Slovenija na leto več kakor pa prejema. Ogromne vsote je na ta način plačala majhna Slovenija. A kljub temu se ne da Sloveniji niti del tega, kar ji pripada. To je ona usodna krivda, ki ubija v ljudeh vsako voljo, ker jim ne daje možnosti udejstvovanja.

Saj je res, da se včasih le morejo doseči nekatere malenkosti. Predsednik Jelačin navaja tu primer z železniškim mostom pri Zidanem mostu, za katerega je kredit trikrat propadel. K sreči je bil potem prometni minister doktor Korošec, ki je poskrbel, da ta kredit ni propadel in da smo dobili ta most.

Predsednik Jelačin je nato navedel še celo vrsto argumentov, ki zahtevajo poglobitev železniške proge in rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja.

Nato pa je zaključil svoja, ponovno z viharim odobravanjem sprejeta izvajanja približno takole:

Neki srbijanski list je nam Slovencem očital nekoč, da smo robske duše. S pogumom borbo za svoje pravice dokažimo, da nismo nobene robske duše in zato tudi s svojo zahtevo po takojšnji rešitvi ljubljanskega vprašanja ne smemo odnehati!

In odnehali tudi ne bomo! Glasno odobravanje vseh poslusalcev je bilo glasen dokaz, da slovenska javnost v tem vprašanju res ne bo odnehala!

Ne odnehamo!

Ljubljansko kolodvorsko vprašanje se mora čim prej rešiti po načrtu inž. Dimnika

Pred 40 leti je bila prva anketa zaradi ljubljanskega kolodvora. Ze takrat nujna rešitev je postala v teh 40 letih zaradi narastka ljubljanske naravnosti neodložljiva in zato zahteva vsa slovenska javnost enodušno in z vso odločnostjo, da se to vprašanje že enkrat s pravilno rešitvijo odpravi z dnevnega reda.

Posebno pa zahtevajo to vsi gospodarski sloji, ker ti najbolj občutijo vso škodo, ki jo trpi ljubljansko gospodarstvo zaradi odlaganja tega vprašanja. Gospodarski sloji pa so tudi upravičeni, da zahtevajo rešitev tega vprašanja, saj so oni tisti, ki dajejo državi denar in ki imajo zato tudi pravico zahtevati, da se njih denar pravilno uporabi. In pravilno se uporabi, če se z njim reši tako pereče vprašanje, kakor je ljubljansko kolodvorsko vprašanje.

Ze na anketi, ki jo je sklicala ljubljanska občina in o kateri je »Trg. list« obširno poročal, je bilo jasno dokazano od vseh govornikov in zastopnikov najraznovrstnejših organizacij, da ljubljansko kolodvorsko vprašanje ne trpi nobenega odlaganja več. Znova in še podrobneje je bila ta nujnost izkazana v ponedeljek zvečer na predavanju, ki ga je priredilo Združenje trgovcev v Ljubljani in na katerem je obširno ter na podlagi številnih skic in zemljevidov poročal o vsem vprašanju inž. Stanko Dimnik.

Ker smo že obširno poročali o njegovem načrtu v petkovi številki, bomo danes navedli le glavne misli njegovih izjav ter nekatere nove podrobnosti.

Zakaj treba preurediti ljubljanski kolodvor?

Ljubljanski kolodvor je nastal v dobi, ko je bil še promet majhen in ko so mogli biti inženirji prepričani, da je najbolje, če se trasira proga s cesto. Od takrat pa so se razmere temeljito izpremenile in s tem tudi vzroki za smer železniške proge.

Predvsem kaže profil proge, da se ta čisto brez potrebe vzdiguje od Predovičevega sela do Tyrševe ceste in da potem pada do Erjavčeve ceste. Vlaki napravljajo zaradi tega nepotrebno delo in na leto se zapravi zaradi tega cel vlak premoga. Torej čisto nepotrebno zapravljanje.

Razvoj Ljubljane zahteva premestitev kolodvora

Težišče Ljubljane je natančno pri sedanjem glavnem kolodvoru. Od tega težišča je proti Šiški, Viču in Mostam tudi več ko 2500 m daleč zazidano vse ozemlje. Le severo-

vzhodno od kolodvora pa je še od 500 m dalje ves prostor nezazidan. In baš tu so tla najbolj zdrava. Vzrok je v barieri, ki jo pomeni za razvoj Ljubljane sedanji kolodvor. Ta bariera je pri glavnem kolodvoru dolga 1300 m, druga podobna bariera pa je Gorenjski kolodvor.

Zaradi te bariere se ne more razvijati mesto, zaradi te bariere postaja tudi cestno vprašanje v Ljubljani vedno bolj pereče.

Pomen cest je zaradi razmaha avtomobilizma tako napredoval, da niso ceste manj vredne od železnic, temveč njim popolnoma enakovredne. Železnica pa seka danes vse glavne cestne žile Ljubljane in postaja že neznozna prometna ovira. Končno zahtevajo tudi higijenski oziri rešitev tega vprašanja.

Razni načrti za rešitev kolodvorskega vprašanja

L. 1897. je napravil inž. Blumental velik načrt, po katerem bi se preložil glavni kolodvor v smeri Šmartinske ceste do današnjega pokopališča, dvotirna proga pa bi se po tunelu skozi Golovec preložila na jug Ljubljane.

Kasnejši projekti so predvidevali ustanovitev čelnega kolodvora v Ljubljani in preložitve proge okoli Rožnika. V železniški praksi pa se čelni kolodvori niso izkazali in zato jih danes povsod opuščajo. Tako v Berlinu, Beogradu in drugod. Izguba na času je pri čelnem kolodvoru tako velika, da bi n. pr. Ljubljana izgubila Simplon-orient-ski vlak.

Preložitev proge pa je postala nemogoča, ker je danes večina sveta, kamor naj bi se proga prenese, že zazidana.

Zato so nastali novi načrti za rešitev kolodvorskega vprašanja, in sicer s podvozi in nadvozi. Kako je ta rešitev draga in nepriporočljiva je dokazal zlasti jasno univ. prof. Hrovat, ki je po inž. Dimniku pojasnil, zakaj se je mestna občina odločila in morala odločiti za Dimnikov načrt poglobitve kolodvora.

Ne s podvozi in ne z nadvozi, temveč samo s poglobitvijo železniške proge se more rešiti ljubljansko kolodvorsko vprašanje.

Samo na ta način bi se rešil cestni promet in omogočil razvoj mesta. Samo s tem pa bi se odpravili sedanji higijenski nedostaki ter obenem dosegla boljša kanalizacija ozemlja od Erjavčeve ceste proti vzhodu.

Poleg tega bi se s to rešitvijo dobilo okoli 50.000 m² najboljše stavbenega sveta, omogočila bi se zgraditev poštnega poslopja ob kolodvoru, da bi odpadlo na sto-

tine nepotrebnih voženj, ki jih danes mora napraviti pošta. Vrh vsega pa stroški za to rešitev ne bi bili nič večji, kakor pa so, če se sprejme krparija, ki jo predlaga železniška uprava.

Vse te prednosti poglobitve proge so tako evidentne, da so utihnili tudi oni, ki so prvotno temu načrtu nasprotovali in da je danes vsa slovenska javnost enodušna, da se mora ljubljansko kolodvorsko vprašanje rešiti samo v smislu kolektivnega načrta slovenskih inženirjev, kakor ga brani pred javnostjo inž. Dimnik.

Za inž. Dimnikom je podrobno in nazorno utemeljil nujnost poglobitve ljubljanskega kolodvora

univ. prof. inž. Hrovat

Zlasti je poudaril, da odločata danes v prometnem vprašanju hitrost in varnost. Hitrost se doseže le na ta način, če se odpravijo vse ovire, da morejo motorna vozila razviti vso svojo hitrost. Poglobljena železniška proga bo brez vseh ovir, poleg tega pa bo tudi najbolj varna.

Vsi tehnični razlogi govore, da je edino pravilna rešitev poglobitve proge.

Naše železnice pa so silno težak stroj in potrebne so velike sile, da se zgne ta stroj, pa čeprav gre za tehnično popolnoma dognano stvar.

Ta sila, ki bo zganila naše železnice, mora biti glas javnosti. Ljudski glas mora nastopiti, da bo ljubljansko kolodvorsko vprašanje pravilno in kmalu rešeno. Zato iskreno pozdravlja današnje predavanje in akcijo gospodarskih krogov, da se to vprašanje že enkrat reši. Zlasti pa pozdravlja, da je javnost podprla stremljenje akcijskega odbora, ki se bo tudi razširil, da bo združil vse sile javnosti. Naj javnost podpira akcijski odbor še v bodoče, ker ljudski glas mora biti ona sila, ki bo zdrnila naše železnice.

Slovenska javnost ne bo odnehala.

V imenu gospodarskih stanov je potem govoril predsednik Zbornice za TOI,

Ivan Jelačin

Predvsem je naglasil, da je vsa gospodarska javnost enodušna v tem, da se ljubljansko kolodvorsko vprašanje mora čim prej izvesti in naj bi njegova izvršitev veljala tudi več ko 100 milijonov din. Od te zahteve slovenska javnost nikdar ne bo odnehala.

Krepko je nastopil nato predsednik Jelačin proti temu, da ge-

Predavanje o ljubljanskem kolodvorskem vprašanju,

ki ga je priredilo v ponedeljek zvečer v Trgovskem domu Združenje trgovcev, je bilo za vroči poletni čas izredno dobro obiskano. Predavanja se je udeležilo okoli 200 ljudi iz najraznovrstnejših slojev in poklicev, kar je jasen dokaz, da je zanimanje za pravilno rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja zajelo prav vso javnost. Posebno odlična je bila udeležba naših gospodarskih ljudi, in podčrtati moramo, da naših najbolj odličnih. Zelo lepa je bila tudi udeležba zastopnikov naših kulturnih organizacij in seveda tudi tehnikov in železničarjev.

Predavanje je otvoril s kratkim nagovorom podpredsednik Združenja Roman Golob. Vse predavanje je trajalo nad dve uri, vendar pa ni padlo zanimanje poslušalcev niti najmanj. Oba predavatelja inž. Dimnik in univ. prof. inž. Hrovat sta žela za svoja strokovnjaška predavanja glasno in iskreno odobravanje. Posebno močno pa je učinkoval temperamentni govor zborničnega predsednika Ivana Jelačina. (O vseh treh govorih poročamo obširneje na drugem mestu.) Predavanje je zaključil s kratkim vzpodbudnim govorom podpredsednik Golob.

Večer je bil popoln uspeh ter je popolnoma dosegel svoj namen, da z živo propagando pripomore k čimprejšnji rešitvi ljubljanskega kolodvorskega vprašanja.

Državna intervencija v žitni trgovini

Izdana je bila nova uredba o državni intervenciji z nakupovanjem pšenice v gospodarskem letu 1937/38. Nova uredba ima le 4 člene, ki določajo: Tudi v novem gospodarskem letu bo nakupoval Prizad po cenah, ki jih določijo trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim. Prizad je dobil s tem bolj svobodne roke. Drugi člen uredbe določa, da nosi stroške intervencije v prvi vrsti Prizad, šele v drugi vrsti pa državna blagajna. Končno se določa v 3. členu, da dobi Prizad proti državni garanciji kredit 250 milijonov din.

Pri nakupovanju žita pa je Prizad letos izpremenil svojo prakso. Dočim je lani kupoval žito od vseh trgovcev, brez ozira na to, če so protokolirani ali ne, bo odslej kupoval le od protokoliranih trgovcev. Kavcija, ki je prej znašala 1000 din za vagon, znaša sedaj 2000 din. Najmanjša količina, ki jo je pripravljn prevzeti Prizad, ne znaša več 5 vagonov, temveč 10. Vse te izpremembe so torej le v korist velikim tvrdkam ter direktno naperjene proti manjšim trgovcem. Ti bodo sedaj sploh od Prizadovih nakupov izključeni. Ali je res treba vedno nastopati proti majhnim trgovcem? Ali naj bo to smisel državne intervencije. Mislimo, da še velja pravilo, da je dolžnost države, da štiti socialno šibkejši sloje!

Sklep šolskega leta na trgovskem učiteljskem »Christofov učni zavod«

Ljubljana, Domobranska cesta 15. Preteklo nedeljo dne 25. t. m. je zavod zaključil šolsko leto na slovesen način z običajno skupno šolsko sv. mašo, nakar so se dijaki in dijakinjam razdelila izpričevala. V tekočem šolskem letu je enoletni trgovski tečaj na tem zavodu obiskovalo 122 gojencev. Zaključni izpiti pred izpraševalno komisijo so pokazali zelo dobre uspehe. Z odličnim uspehom je izdelalo 17 dijakov in dijakinj, s prav dobrim uspehom 44, ostali pa z dobrim uspehom. Ena učenka je bila odklonjena za leto dni, 7 gojencev pa ima v jesenskem roku pravico polagati ponavljalne izpite.

Z odličnim uspehom so izdelali naslednji absolventi in absolventke: v oddelku A: Jelfa Mrkun iz

Ljubljane, Karolina Novak iz Loga, Amalija Opara iz Dol. Nemške vasi, Mira Šmon iz Domžal, Vincenc Kristan iz Stožic, Mihael Vastič iz Hrastnika; v oddelku B: Ida Burja z Bleda, Antonija Furlan iz Trbovelj, Marija Knez iz Celja, Ljudmila Košir iz Škofje Loke, Sonja Maži iz Ljubljane, Marija Petkovšek iz Ljubljane, Breda Presečnik iz Griž pri Zalcu, Stanislava Sušnik iz Jesenice, Ladislav Petkovšek iz Ljubljane, Franc Rant iz Reteč in Silvester Vavpotič iz Ljubljane. Kakor vsako leto je ravnateljstvo tudi letos priredilo javno stenografsko in strojepisno tekmo. Pri stenografski tekmi, ki jo je vodila ga. prof. Robidova, se je diktiralo z brzino 200 zlogov

v minuti. Hitro in perfektno delo mladih stenografov je vse presenetilo in kaže nadvse razveseljav napredek na polju stenografije. Izmed tekmovalcev in tekmovalk so bili po redu najboljši: prvi je bil Silvester Vavpotič iz Ljubljane, nato slede: Breda Presečnik iz Griž pri Zalcu, Ana Klinar iz Hrušice pri Jesenicah, Jelfa Mrkun iz Ljubljane, Angela Rupar iz Škofje Loke. — Pri strojepisni tekmi pa je dosegla prvo mesto med vsemi tekmovalci Breda Presečnik, v moškem oddelku pa je bil prvi Miroslav Pevec iz Pesja-Velenja. Vsem najboljšim tekmovalcem je ravnatelj prav topla čestital in jih obdaril s spominskim knjižnim darilom.

Na predvečer šolskega sklepa so gojenci priredili v hotelu Bellevue poslovilni večer skupno s svojimi profesorji. Ob sklepu leta ima že skoraj tretjina dijakov(inj) zagotovljene službe in so te nekateri tudi že nastopili. S tekočim šolskim letom je zavod zaključil 34. leto svojega obstoja.

Informacije za prihodnje šolsko leto daje ravnateljstvo pismeno in ustno vsak dan, prav tako razpošilja interesentom prospekte brezplačno. Christofov učni zavod je najstarejši in najbolj obiskovani trgovski učni zavod te vrste v Jugoslaviji. Poučujejo le strokovno kvalificirane učne moči, profesorji drž. trgovske akademije.

Pred reorganizacijo trgovinskega ministrstva

Povečati treba tudi sredstva ministrstva

Kakor smo že na kratko poročali, se pripravlja reorganizacija trgovinskega ministrstva. Sedaj splošni oddelek bi se odpravil, namesto tega oddelka pa bi se ustanovila dva nova oddelka, in sicer oddelek za notranjo in oddelek za zunanjo trgovino.

Brez dvoma je takšna reorganizacija trgovinskega ministrstva potrebna, saj se posli ministrstva stalno večajo. Gospodarska stiska je pač pomen trgovinskega ministrstva znatno povečala in ministrstvo je moralo prevzeti vedno nove posle. Niso se pa vzporedno z večjim delokrogom ministrstva povečali tudi njegovi krediti. Nasprotno je moralo tudi trgovinsko ministrstvo občutiti redukcijo dohodkov. S tem pa je seveda bilo tudi delovanje ministrstva zelo otežkočeno, kajti brez zadostnih sredstev tudi nobeno ministrstvo ne more delati čudežev.

To se je praktično zlasti videlo pri kartelih. Trgovinsko ministrstvo mora nadzirati delovanje kartelov. V ta namen pa je potreben poseben kontrolni aparat, ali pa je vse nadzorstvo le domišljija. Ministrstvo tega aparata ni imelo in zato tudi ni moglo kartelov kontrolirati in zato so mogli karteli baš sedaj, ko so pod nadzorstvom, »kar najbolj uspešno delovati«. Zlati časi za kartele so nastali šele sedaj, ko so pod nadzorstvom. Podobnih primerov pa bi mogli navesti še celo vrsto. Če se torej hoče z reorganizacijo ministrstva povečati njegova delavnost, potem samo papirna reorganizacija ne zadostuje, temveč je treba ministrstvu dati tudi več sredstev.

A še nekaj bi želeli, da bi se izvedlo pri reorganizaciji trgovinskega ministrstva. Gospodarski sloji iz vseh banovin se stalno pritožujejo nad birokratizmom, ki vedno bolj osvaja našo centralno upravo. Tem bolj bi bilo zato želeli, da bi bilo vsaj trgovinsko ministrstvo prosto tega birokratizma in da bi tudi s tem dokazalo, da je ministrstvo praktičnih gospodarskih ljudi.

Želeti bi bilo naravnost, da bi baš trgovinsko ministrstvo dokazalo, kako mora biti izvedena organizacija ministrstva, da je prosto vsega birokratizma in kako vse drugačna je potem tudi ekspeditivnost ministrstva. Vsi gospodarski sloji brez razlike bi naravnost s ponosom pozdravili,

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

če bi se baš v trgovinskem ministrstvu s praktičnim vzgledom pokazalo, koliko uspešnejše je delo, če ga ne moti noben birokratizem.

Pri reorganizaciji trgovinskega ministrstva bi se zato moralo misliti tudi na to, kako bi se k sodelovanju v čim večjem obsegu pritegnili tudi praktični gospodarski ljudje. Bilo bi to v korist tudi samemu trgovinskemu ministrstvu, ki bi oprto na izkušnje praktičnih gospodarskih ljudi še uspešneje izvrševalo svoje naloge.

A tudi v zunanji trgovini bi morala reorganizacija trgovinskega ministrstva pomeniti pozitiven uspeh. Zlasti bi pričakovali, da

bi se k trgovinskim pogajanjem v večji meri pritegnili naši praktični gospodarski ljudje. Marsikatera napaka bi bila preprečena, če bi bili vedno pravočasno zaslišani naši praktični gospodarski strokovnjaki.

Vse to bi se moralo pri reorganizaciji trgovinskega ministrstva upoštevati in potem bi bila reorganizacija v resnici uspešna in pomenila napredek za naše gospodarstvo. Če se pa to ne bi zgodilo, potem je nevarnost, da bo vsa reorganizacija mrtvo rojeno dete, ki bo samo povečala uradniški aparat, ne da bi imela gospodarska javnost kakšne koristi od vse reorganizacije ministrstva.

Prva seja Kmetijske zbornice

V ponedeljek, dne 26. julija je bila ob 9. dopoldne v mestni posvetovalnici prva seja Kmetijske zbornice dravske banovine. Po uredbi o kmetijskih zbornicah je članstvo v svetu Kmetijske zbornice dvojno: občine vsakega okraja volijo po enega delegata in ti so voljeni člani; poleg tega pa še imenujejo posamezne organizacije svoje delegate, ki so imenovani člani sveta. Pravice obeh pa so popolnoma enake.

Kot zastopniki kmetijskih organizacij so bili imenovani od teh: od Zadrugne zveze ravnatelj Gabrovšek, za Zvezo slov. zadrug Pipan, za Jugoslovansko gospodarsko združenje inž. Sotošek, za Jugoslovansko veterinarsko združenje dr. Hribar, za združenje jugoslov. agronomov inž. Absee, za združenje kmetijskih strokovnjakov pa Konrad Pečovnik.

Prve seje so se udeležili prav vsi člani, razen g. Pečovnika.

Prvo seja je otvoril pravni referent kmetijskega oddelka pri banški upravi dr. Dolinar, ki je ugotovil, da so navzočni skoraj vsi svetniki in da ni bila proti volitvam vložena niti ena pritožba.

Takoj nato je stopil v dvorano ban dr. Natlačen ter pozdravil zborovalce z daljšim govorom.

Naglasil je velik pomen ustanovitve kmetijskih zbornic, ki so zakonite zastopnice kmetijskega stanu in katerih naloga je, da se bore za zboljšanje kmetijskega gospodarstva. Naloga, ki jo mora izvršiti nova zbornica, nikakor ni lahka. Vprašanj, ki nujno zahtevajo rešitev, je vse polno, novo zbornico pa je treba graditi čisto na novo. Ni še ne zborničnega urada, ne statutih in pravilnikov, tudi nima zbornica še svojih prostorov. Vse bo treba napraviti na novo. Ban pa upa, da bo krepka volja zborničnih svetnikov vse te težave premagala.

V svojem nadaljnjem govoru je ban opozarjal svetnike, da pri svojem delu mislijo le na koristi vse-

ga stanu in ne na koristi posameznikov. Zavedati pa se tudi morajo, da ni njih naloga samo ta, da branijo interese svojega stanu, temveč da imajo vedno pred očmi tudi splošne narodne in državne interese in da morajo spraviti v sklad s temi posebne interese svojega stanu. Ustvarjajoče mora biti delo nove kmetijske zbornice in potem bo tudi njen glas upoštevan in cenjen.

Z željo, da bi bila nova zbornica kmetijskemu stanu in vsemu narodu v korist, je zaključil ban svoj govor.

Za pozdravne besede se je toplo zahvalil banu g. Brodar.

Nato je bil izvoljen naslednji odbor Kmetijske zbornice: predsednik Steblovnik, I. podpredsednik Brodar, II. podpredsednik Štrein, odborniki pa: Marinček, Spindler, Potočnik in Lebar, tajnik zbornice Prelog.

Predsednik Steblovnik se je nato zahvalil za izvolitev. Zaveda se težav, ki jih bo morala zbornica premagati in upa, da se bo to tudi posrečilo. Zahvaljuje se banu dr. Natlačenju, bivšemu kmetijskemu ministru dr. Kulovcu ter ministrom dr. Korošcu in dr. Kreku, ki so omogočili ustanovitev zbornice. Upa, da bo sedanja uredba o kmetijskih zbornicah še izpopolnjena, da bodo morale zbornice še bolj zadovoljivo izvrševati svoje naloge.

Svoj govor je zaključil z zagotovilo, da bodo slovenski kmetovalci vedno zvesti Slovenci in kot takšni neomajni tudi v zvestobi do Jugoslavije.

Ko so bile še sklenjene in poslane udanostne brzojavke kralju Petru II. in knezu-namestniku ter pozdravne brzojavke kmetijskemu ministru in obema slovenskima ministroma, je dr. Steblovnik zaključil prvo seja nove Kmetijske zbornice, želeč ji čim več uspeha.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

Politične vesti

Moskovska »Pravda« je objavila članek, v katerem svari Romunijo, naj ne nadaljuje svoje protisovjetske politike, ker besarabsko vprašanje še ni rešeno. Članek je povzročil v Bukarešti silno razburjenje ter je bil takoj prepovedan ponatis članka. Vlada je takoj poslala romunskemu kralju besedilo članka ter čaka sedaj na njegova navodila.

Belgijski kralj Leopold III. je prišel v Pariz. Francoski listi zelo prisrčno pozdravljajo njegov prihod in naglašajo, da dokazuje njegov obisk, da je ostala Belgija Franciji zvesta.

Angleška spodnja zbornica je sprejela z vsemi proti 12 glasovom kredite za vojno obrambo.

Jesenskih manevrov angleške vojske se bo udeležil tudi šef francoskega generalnega štaba general Gamelin.

Angleški mornariški minister Duff Cooper je izjavil, da je po njegovem mnenju prišel čas, ko bi se znova mogli obnoviti dobri odnosi z Italijo, kakor so obstajali med Italijo in Anglijo pred sankcijami. Prepričan je, da v vsej Evropi raste želja, da se likvidirajo spori in da se najdejo sredstva, ki bi preprečila vsako vojno.

Italijanski listi demantirajo vest, da bi odšel maršal Badoglio v Spanijo ter trde, da se še vedno nahaja v Flugiun na počitnicah.

Pred Madridom se vodi krvavi boji. Obe stranki poročata o uspehih in o velikanskih izgubah nasprotnika.

Da se napravi konec večnemu izbegavanju Italije in Nemčije, da bi jasno povedale svoje zahteve, je angleška vlada poslala vsem vladam konkretna vprašanja glede njih stališča v španskem konfliktu ter zahtevala na ta vprašanja jasen in točen odgovor. Obenem je tudi določila vrstni red, v katerem se morajo obravnavati vsa ta vprašanja. Ta vrstni red je določil takole: 1. Umaknitev kontrole na morju in uvedba nadzorstva pristanišč. 2. Ustanovitev odbora za rešitev prostovoljskega vprašanja. 3. Priznanje pravice vojskujoče se države gen. Francu. Praktično pomeni ta vrstni red, da Anglija ne sme niti razpravljati o priznanju gen. Franca kot vojskujoče se sile, dokler se ne umaknejo tuji »prostovoljci« iz Španije.

Na angleška vprašanja je odgovoril italijanski delegat Grandi s protivprašanj, da bi s tem preprečil angleški namen, da bi se moral Nemci in Italijani jasno izjaviti glede angleških vprašanj. Londonski pododbor je angleška vprašanja sprejel in sklenil, da morajo vse vlade odgovoriti na ta vprašanja do četrtega.

Japonski zunanji minister Hirota je podal v parlamentu eks-poze o svoji politiki. Pravil je, da si hoče Japonska utrditi svoj položaj na Daljnem vzhodu s tem, da utrdi mir (z osvajanjem kitajskih provinc? — Vpr. ured.). Nadalje je pravil, da Kitajska ne razume japonskega stremljenja in da na Kitajskem stalno raste protijaponska agitacija, ki more vsak hip povzročiti eksplozijo. Japonska mora zato kontrolirati (!) gibanje kitajskih množic. Nadaljnja naloga Japonske je, da prepreči razširjenje komunizma na vzhod. — Glede Poamurja je dejal, da se mora meja natančno določiti. Odnosaji z Anglijo so prijateljski in se bodo še izboljšali. Gospodarski sporazum z USA dokazuje, da so tudi odnosaji s to državo dobri.

Japonski poveljniki na Kitajskem so dobili od vlade proste roke, da po svoji uvidevnosti branijo legitimne (!) interese Japoncev na Kitajskem. Na več krajih je zato tudi že prišlo do hudih bojev.

Položaj na Kitajskem in zlasti okoli Pekinga je zelo nejasen. Po nekkih poročilih so pregnali Kitajci Japonce iz mesta, po drugih vesteh pa so Japonci gospodarji mesta. Ali bodo kitajski poveljniki odklonili japonski ultimati, tudi še ni jasno. Poročila se o tem zelo razlikujejo. Če bodo ultimati odklonili, kar bi morali po naročilu iz Nankinga, potem je vojna nelz-ogibna.

Eden je naročil angl. veleposlaniku v Tokiu, da sporoči japonski vladi, da Anglija pričakuje, da v Pekingu in okolici ne bo nobenega nastopa japonskih čet.

Novo špansko vlado v Burgosu bo sestavil grof Jordana. Vojni minister v novi vladi bo gen. Queippo de Llano.

Na Amurju je prišlo do novega konflikta med sovjetskimi in mandžurskimi četami. Sovjetske čete so streljale na neko mandžursko ladjo ter jo na vse zadnje zaplenile.

Denarstvo

Sanacija našega denarništva

Guverner Narodne banke dr. Radosavljević in podguverner dr. Belin sta prišla v Zagreb, da zbereta potrebne informacije za čim skorajšnje sanacijo našega denarništva, kakor je bilo sklenjeno na zadnji seji upravnega sveta Narodne banke. Iz Zagreba bosta odšla tudi v druga mesta ter prideta še ta teden tudi v Ljubljano.

Centralni problem za sanacijo hrvatskega denarništva je sanacija Prve hrvatske štedionice v Zagrebu, ki je v vsej državi največji denarni zavod z domačim kapitalom in ki je ozko zvezana z vsem našim narodnim gospodarstvom, zlasti pa s hrvatskim. Načelno je Narodna banka že sklenila, da izvede sanacijo tega zavoda. Pogajanja bi se v ta namen začela v septembru. Gre v prvi vrsti za odpravo zaščite in za oprostitev hranilnih vlog, zlasti vlog naših izseljencev, da bi se na ta način Praštediona usposobila za nove posle. S tem bo Narodna banka tudi popravila veliko napako, ki jo je zagrevala l. 1931, ko je odpovedala vse kredite. Čeprav prihaja ta pomoč zelo pozno, saj ima zavod že več ko 300 milijonov novih vlog in si je torej že sam precej pomagal, vendar bo tudi sedaj pomoč Narodne banke dobrodošla.

Upamo, da bo tudi za slovenske zavode storila Narodna banka vse potrebno, da bodo mogli zopet začeti normalno poslovati.

Drugi izplačilni načrt Hranilnice mestne občine v Brežicah

Omenjena hranilnica je sestavila že drugi izplačilni načrt, ki predvideva počeniš s 1. avgustom 1937 naslednja izplačila:

1. Vloge do din 1000 — so popolnoma proste; 2. pri vlogah od 1001 do 3000 so proste 3-letne obresti, od 3.001 do 5.000 din 2-letne obresti, od 5.001 do 10.000 din 1½ letne obresti, od 10.001 do 30.000 din ¾ letne obresti, nad 30.001 pa ½ letne obresti. Oproščene in nedvignjene vloge se smatrajo kot nove vloge in so vedno razpoložljive. Zavod ima novih vlog že nad 1.600.000 — din, kar je razveseljiv znak vračajočega se zaupanja.

Zasluzeno priznanje

Z redom sv. Save III. stopnje je bil odlikovan bivši vodja ljubljanske podružnice Narodne banke g. Ivan Gregorič.

G. Gregorič je bil dolga leta vodja ljubljanske podružnice Narodne banke ter opravljal svojo odgovorno in težko nalogo z največjo vestnostjo in uvidevnostjo. Pri tem ga je odlikovalo izredno dobro poznavanje naših razmer. Vživel se je popolnoma v naše gospodarsko življenje ter je bil zato vedno v dobrih odnosih z našimi gospodarskimi ljudmi.

Ko zaslužnemu gospodarskemu delavcu g. Gregoriču k visokemu priznanju iskreno čestitamo, pa izrekamo tudi svojo željo, da bi še nadalje aktivno sodeloval v našem gospodarskem življenju, ki pač njegovih izrednih sposobnosti ne more pogrešati.

Stanje Narodne banke

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 22. julija se je njeno stanje izpremenilo takole (vse številke v milijonih din):

Podloga se je povečala za 1,1 na 1.685,2.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 4,8 na 757,2.

Vsota kovanega denarja se je povečala za 13,6 na 419,8.

Posojila so se zopet znižala, in sicer v prav znatni meri. Skupno so nazadovala za 33,6 na 1.564,29.

To ponovno znižanje posojil jasno dokazuje, da so posojila Narodne banke predraga in njeni pogoji pretežki.

Razna aktiva so se povečala za 74,6 na 1.433,5. Druge postavke na aktivni strani so ostale skoraj neizpremenjene.

Obtok bankovcev se je znižal za 46,2 na 5.413, 3. Zato pa so se dvignile obveze na pokaz za 82,1 na 2.997,4.

Razna pasiva so narasla za 14,5 na 343,4.

Skupno kritje se je znižalo od 27,83% na 27,72%, samo zlato pa od 27,32% na 27,21%.

Albanska agrarna banka je začela poslovati. Kapital banke znaša 10 milj. zlatih frankov. Na-

loga banke je pospeševanje kmetijstva ter bo banka v ta namen dajala kmetovalcem posojila ter tudi izvajala javna dela, ki so v korist kmetijstvu. Krediti za setev bodo kratkoročni, krediti za nabavo živine in strojev pa se bodo dajali na pet let. Posojila za gozdomanje, za elektrifikacijo, za vodovode ter večje melioracije se bodo dajala celo na 30 let. Banka bo imela svoje podružnice v vseh sedežih prefektur.

Preobilica denarja se opaža na švicarskem trgu, deloma zaradi povratka zlata iz Francije, deloma pa zaradi velikega vnovčevanja zlata. Pri kantonalnih denarnih zavodih, ki sprejemajo hranilne vloge le v omejenem obsegu, se je gotovina v zadnjih dveh mesecih povečala za 75% na 425 milijonov šv. fr. Zaradi te obilice denarja bo začela šвица zopet dajati zunanja posojila.

Po izkazu Francoske banke z dne 22. julija je napetost na fran-

coskem kreditnem trgu popustila. Država ni dvignila pri banki predjemov, za katere je dobila pooblastilo. Menice so padle za 1122 milijonov na 8,5 milijarde fr. Obtok bankovcev se je znižal za 228 milijonov na 88,41 milijarde fr. Zlatna podloga se je stabilizirala na 48,86 milijarde. V prihodnjem izkazu pa bo že izkazana zaradi devalvacije na 55 milijard fr. frankov.

Francoski listi poročajo, da se je začelo zlato v Francijo vračati. Hausse francoskih rent se nadaljuje.

Neaktivni zlati konto ameriškega zakladnega urada se je prvič znižal za 42 na 1170 milijonov dolarjev. Nazadovanje zaklada je posledica velikih prodaj zlata na Kitajsko, ki dosegajo vsoto 40 milijonov dolarjev. Na drugi strani pa je dotok zlata iz Japonske tako velik, da se najbrže zlati zaklad ne bo več znižal.

Guverner in podguverner Narodne banke v Ljubljani

Važna konferenca z našimi gospodarskimi možmi

Iz Zagreba sta prišla guverner Narodne banke dr. Radosavljević in podguverner dr. Belin v Ljubljano ter imela v podružnici Narodne banke konferenco z našimi gospodarskimi ljudmi. Konferenca je trajala dve uri ter so se je udeležili poleg vseh članov uprave ljubljanske podružnice tudi oba slovenska člana uprave Narodne banke gg. Kavčič in Avsenek, ves cenzorski kolegij ter višji uradnik Narodne banke Radoković.

Po kratkih uvodnih besedah je konferenca prešla na razgovor o slovenskih gospodarskih razmerah ter o pomoči, ki jo pričakujejo slovenski gospodarski krogi od Narodne banke. Udeleženci konference so obširno navedli g. guvernerju in podguvernerju vse težave, ki jih preživlja slovensko gospodarstvo ter se obema tudi zahvaliti za lepo priliko, ki se jim nudi s konferenco, da morejo razložiti te težave.

Predvsem so omenili, kako trpi trgovina, zlasti pa srednji in manjši trgovci zaradi pomanjkanja kredita. Zlasti so naglašali, kako srednji stanovi zaradi tega nazadejejo in kako nujno je potrebno, da se jim pomaga. A tudi kredit, ki je na razpolago, je za srednje in manjše ljudi mnogo predraga. **Obrestna mera za kredite je danes tako visoka**, da se manjši človek teh kreditov sploh ne more poslužiti.

Poleg tega pa ni dolgoročnih kreditov. Pri nas imamo dve vrsti denarnih zavodov: one, ki so pod zaščito in ki sploh ne smejo posojati na daljše obroke ko na 3 mesece. Za trgovce in obrtnike pa je ta rok mnogo prekratek. 2. Zavodi, ki niso pod zaščito, pa morajo tudi paziti na svojo likvidnost in zato nimajo sredstev, da bi posojali večje zneske na daljše roke. Nujno potrebno je zato, da bi pomagala s krediti, in sicer ceninimi Narodna banka.

Splošna želja slovenskih gospodarskih krogov je nadalje, da bi se avtonomija podružnice Narodne banke povečala. Na ta način bi postalo vse poslovanje lažje in tudi krediti bi se lažje plasirali.

Posebne težave pa preživljajo sedaj eksporterji. Mesto da bi ti dobivali za svoj izvoz, ki je za vso državo tako zelo koristen, premije kakor v drugih državah, morajo dejansko zaradi razlik med oficialnim in dejanskim tečajem deviz plačevati globo. Razmere pa so danes že itak tako zelo težavne, da izvoz še te posebne obremenitve res ne prenese.

Upoštevati je nadalje, da sila razmer sili vse izvoznike, da morajo nehote postati špekulanti, ker vse glavne valute, ki jih dobivajo naši izvozniki, neprestano vibrirajo. Tečajji marke, šilinga, lire in v zadnjem času tudi fran-

coskega franka so v stalnem izpreminjanju. Ko dobi izvoznik denar za svoje blago, dobi dejansko čisto drugo vsoto, s kakršno ni računal. Pri marki znaša razlika tudi do 2 din, pri šilingu se giblje tečaj med 7'80 in 9'10 in tako se dostikrat izguba sploh ne more preprečiti. Če bi ta izguba znašala le 2 do 3 odstotke, bi še nekako šlo, toda izguba je vedno mnogo večja.

Na drugi strani se tudi ne sme pozabiti, da je letos tujski promet mnogo manjši, kakor se je pričakovalo. Posebno za Slovenijo je to zelo hud udarec. Nujno potrebno je, da bi se dale tujcem vsaj nekatere devizne olajšave.

V nadaljnji debati se je ponovno opozarjalo na težko stanje naših srednjih in manjših trgovcev ter obrtnikov. Dokler ni bila ustanovljena Obrtna banka, je dajala Narodna banka obrtnikom kredite do višine 5000 din. Zelo je želeli, da bi Narodna banka zopet dovoljevala te kredite, obenem pa uvedla tudi za trgovce podobne kredite v višini 50.000 do 100.000 dinarjev.

Nekateri gospodje so tudi omenili, da je delokrog cenzorjev mnogo premajhen. Skoraj je tako, da so ti le nekakšni figuranti, ki nimajo prave besede. V zvezi s tem se je ponovno izrekla želja, da bi

se delokrog podružnice Narodne banke razširil.

Ponovno se je govorilo tudi o previsoki obrestni meri, ki je zlasti visoka tudi pri raznih socialnih zavodih. Da se plačuje danes za hipotekna posojila 9% obresti, je vendar pretirano in gospodarsko nezdavno.

Končno se je izrekla tudi želja, da bi se javnost bolj informirala o raznih gospodarskih, a tudi javnih vprašanjih. Marsikatera razburljiva vest bi potem izostala.

Guverner Narodne banke je pozorno poslušal vsa izvajanja govornikov ter zlasti priznal, da je treba pomagati srednjim slojem. Prav tako je priznal potrebo boljšega informiranja javnosti. Obžaloval pa je, da glede obračunavanja deviz izvoznikov ne more nič ukreniti. Kajti lire, ki jih plačuje Putnik po 2'50 in 2'75 so veljale državo in Narodno banko dejansko 3'40 din.

Obravnavala so se še nekatera druga vprašanja. Upamo, da bo imela konferenca pozitiven uspeh, saj so bile slovenske gospodarske težave razložene dovolj jasno in nazorno. Iz razgovora z guvernerjem dr. Radosavljevičem in podguvernerjem dr. Belinom so udeleženci tudi dobili ta razveseljiv vtis.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki.

763 — Dunaj: okrogel orehov les,

764 — Jeruzalem: borov les, debeline 1—4, širine 1—10 (skupno 500 m³), bukov les, debeline 18—100 mm (100 m³) ter mizarске vezane plošče (50 m³),

765 — Oslo: les jelke,

766 — London: rezana bukovina,

767 — Bodenbach (Češkoslovaška): hrastov les za sode.

Deželni pridelki:

768 — Vüperi (Finska): žitarice, zlasti rž in pšenica, pšenična moka ter pšenična moka za krmo,

769 — Köln: ponuja se zastopnik za živila,

770 — Stockholm: česen in čebula,

771 — Curih: ponuja se zastopnik za ječmen,

772 — New York: hmelj,

773 — Regensburg: pšenični otrobi (1000 ton),

774 — Beyrouth: ponuja se zastopnik za živila,

775 — Kragujevac: suha pšenica (2000 vagonov) in koroza (1000 vagonov) lanske žetve za izvoz v tujino,

776 — Dunaj: ponuja se zastopnik za fižol.

Proizvodi sadjarstva:

777 — Wels (Avstrija): suhe češplje, orehi in pekmez.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

778 — Dunaj: ponuja se zastopnik za mlečne proizvode, salamo in ribje konzerve.

Proizvodi rudarstva:

779 — Praga: kromova ruda, magnezit in železna ruda.

Industrijski predmeti:

780 — Split: ponuja se zastopnik za plasiranje proizvodov platnene industrije in kratkega blaga na ozemlju Hercegovine, Dalmacije in Hrvatskega Primorja,

781 — Beyrouth: ponuja se zastopnik za svilene tkanine, kratko blago in papir.

Razno:

782 — Pariz: celuloza za izdelovanje papirja,

783 — Calgary (Kanada): škatle iz kartona za steklenice, zdravila in dragulje.

Opombe:

Št. 1. — Hamburg: živalska dlaka, krzna, išče se tudi zveza z našimi tvornicami olj ali pripravnimi zastopniki za prodajo aparatov za rafiniranje in nevtralizacijo,

Št. 2. — Berlin-Charlottenburg: išče se zastopnik za delavske umivalnike (za več oseb),

Št. 3. — Berlin-Charlottenburg: iščejo se zastopniki za plasiranje naslednjih proizvodov: aparatov za merjenje pri obdelovanju kovin, kompresorjev in ladijskih armatur, armatur za paro in vodo, železnih vrvi vseh vrst, hidravličnih dvigalnic, sredstev za vzdrževanje pogonskih jermenov, oradja, elektrotehničnih predmetov, kemikalij, lakov, strojev za pranje, mlekarških kotlov, aparatov za čiščenje v kemični industriji.

Št. 4. — Berlin: nemška firma želi sodelovati pri ustanovitvi tvornice vreč.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Ogromni interes za VI. Mariborski teden

Z ozirom na številne razstave popolnoma gospodarskega značaja vlada v vsej državi, zlasti pa v Savski, Primorski, Drinski, Vrbaški, Dunavski in Moravski banovini veliko zanimanje za VI. Mariborski teden. Mnogo je k temu zanimanju pripomogel tudi zelo pester sportni in kulturni program, o katerem je pisalo vse jugoslovansko časopisje. Iz raznih večjih mest naše države se pripravljajo posebni avtobusni izleti na VI. Mariborski teden, Avstrijci pa bo pripeljal v Maribor posebni vlak. Kako se zaveda naš tisk izredne gospodarske važnosti že tradicionalnega Mariborskega tedna, dokazuje tudi to, da bodo nekateri strokovni listi posvetili VI. Mariborskemu tednu posebno številko s propagandnimi članki o Mariboru in njegovem gospodarskem ter kulturnem življenju.

Pisarna Mariborskega tedna na razstavišču

Kakor vsako leto, bo tudi ob priliki VI. Mariborskega tedna poslovala pisarna Mariborskega tedna na razstavišču. Uradovanje v pisarni Mariborskega tedna se bo vršilo od ponedeljka dne 26. julija v lanskih prostorih, to je v prostorih otroškega vrta v Razlagovi ulici. Pisarna na razstavišču bo imela tudi lastni telefon s številko 23-87 (Telefon Dijaškega doma), na kar opozarjamo javnost.

Dobave - licitacije

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem ključavničarskih in parketarških del pri gradnji nadzorovalnega oddelka za moške v drž. bolnišnici za duševne bolezni na Studencu II. javno pisмено ponudbeno licitacijo na dan 14. avgusta ob 11. v sobi št. 33. tehničnega oddelka v Ljubljani. Vsota odobrenega proračuna za ključavničarska dela din 117.322, za parketarška pa din 66.810.

Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje za gradnjo železobetonskega mostu čez Kobiljski potok pri Dol. Lendavi II. javno pisμένο ponudbeno licitacijo na dan 9. avgusta ob 11. v sobi št. 218 tehničnega oddelka. Vsota odobrenega proračuna din 259.032.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje prvo javno zmanjševalno ofertno licitacijo v roku 14 dni za dobavo notranje opreme v prizldku Delavskega doma ob Bleiweisovi cesti. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do 9. avgusta do 9. ure dop.

Gradbeni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 27. julija ponudbe za dobavo 2000 kilogramov klimastega železa.

Nobenega sporazuma glede minimalnih mezd

V torek dopoldne je bila v banski palači anketa zaradi minimalnih mezd. Anketo, katere so se udeležili zastopniki delodajal- skih ko delojemalskih organizacij, je vodil podban dr. Majcen.

Delavci so zahtevali, da se do- loži minimalne mezde za nekva- lificirano delavstvo na din 3— za uro.

Zastopniki podjetniških organi- zacij pa tega predloga niso mogli sprejeti, ker so v drugih banovih mezdah manjše in bi padla konkurenčna sposobnost naših podjetij.

Banska uprava bo zato vse vprašanje proučila še enkrat ter nato sama izdala uredbo o mini- malnih mezdah.

Rudarji TPD zahtevajo zvišanje mezd

V soboto je bila v Trbovljah konferenca vseh delavskih stro- kovnih organizacij. Na konferenci je bilo sklenjeno, da zahtevajo ru- darji poseben dodatek k sedaj veljavni kolektivni pogodbi. Doda- tek naj določa: da se mezde zvi- šajo sorazmerno z višjimi cenami življenjskih potrebščin, da se re- vidirajo akordne postavke in da se sporazumno izdajo tolmačenja o nejasnih določbah pogodbe. Po- leg tega zahtevajo delavci še ne- katere druge manjše stvari.

Toča uničila kmetske pri- delke

Iz vseh krajev Slovenije prih- ajajo poročila o strašnem opustoše- nju, ki so ga povzročile ponedelj- ske nevihte. V nekaterih krajih je padala toča debela ko jajce, da so bili hipoma uničeni vsi pridelki.

Posebno obupna poročila prih- ajajo iz dobrepoljske kotline, Po- ljanske doline in izpod Gorjancev. A tudi na Štajerskem je povzro- čilo toča ogromno škodo. Pomoč pre- bivalstvu je nujna, a tudi vsej Slo- veniji, ki kot agrarno pasivna de- žela takšne elementarne katastro- fe še posebno težko prenese. Vrh- u vsega pa še raste cena žitu drugod.

Pred novo uredbo o izvozu sadja

Trgovinsko in kmetijsko mini- strstvo izdelujeta novo uredbo o izvozu sadja. Nova uredba bo vse- bovala pravilnike o izvozu suhih češpelj in pekmeza kakor tudi pra- vilnike o kontroli svežega sadja, ki je namenjeno za izvoz. Uredba bo tudi predpisovala pogoje za konserviranje sadja v sodih. Be- sedilo nove uredbe bo v kratkem gotovo ter bo takoj nato predloženo gospodarsko - finančnemu od- boru ministrov v odobritev. Kakor se poroča iz Beograda, bo nova ure- dba izdana najkasneje v sredi av- gusta ter bo takoj stopila v velja- vo. Po našem skromnem mnenju pa ni dobro, da se izdajajo novi predpisi glede izvoza sadja v času, ko se je izvozna sezona že začela. Uredba bi se že morala izdati prej, da bi jo mogli izvozniki pra- vročasno proučiti in ukreniti vse potrebno. Tako pa se more prava lahko zgoditi, da bo nova uredba le v oviro, namesto da bi pospe- ševala izvoz sadja.

»Službeni list«

kr. banske uprave z dne 28. julija objavlja: Uredbo o izpremembah in dopolnitvah v uredbi veterinar- ske fakultete univerz v Beogradu in Zagrebu — Pravila za opravljan- je strokovnega izpita za učitelje meščanskih šol — Pojasnilo o de- naturiranju kokosovega olja za iz- delovanje mila — Dopolnitev ure- bde za opravljanje višjega državne- ga strokovnega izpita računsko- blagajniških uradnikov v resoru ministrstva za finance — Razne razglase sodišč in uradov ter raz- ne druge objave.

Propadanje stare Evrope

Nova bogastva nastajajo samo še izven Evrope

Stara Evropa je propadajoči del sveta. Kot stara Evropa pa se ra- zume Evropa brez Rusije, kajti Ru- sija se razteza čez dva kontinenta, poleg tega pa je gospodarsko in politično čisto nekaj drugega ka- kor ostali svet, da ima popolnoma značaj posebnega dela sveta.

Stara Evropa vsako leto izgub- lja v svojem deležu pri svetovni proizvodnji in svetovni trgovini. Nekoč je sicer bila stara Evropa zibelka moderne tehnike ter nje- ne uporabe v proizvodnji in pro- metu. Še l. 1860 je bila stara Ev- ropa udeležena pri industrijski sve- towni proizvodnji s 75%. Tri četr- tine vse te proizvodnje je bilo to- rej delo stare Evrope. Ta premoč pa se ni mogla ohraniti, kajti ni se moglo drugemu svetu prepove- dati, da se nauči evropske tehnike in da to svoje znanje uporabi za ustanavljanje lastne industrije. Evropa pa tega niti ni pričakovala, temveč je celo sama posojala de- nar, da so si druge dežele zgradile svojo lastno industrijo. A ne samo kapital, tudi strokovnjake in stro- je jim je dala stara Evropa. Zaradi tega je že l. 1913 padla udeležba stare Evrope pri industrijski sve- towni proizvodnji na 54%. Svetov- na vojna je to nazadovanje še znat- no pospešila. L. 1920. je znašala udeležba stare Evrope samo še 43% in od takrat nazaduje stalno. V l. 1936. je dosegla udeležba Ev- rope pri svetovni industrijski pro- izvodnji samo še 39,5%, v prvem četrtletju 1937 pa samo še 37%. V skladu s tem splošnim nazado- vanjem udeležbe stare Evrope pri svetovni proizvodnji je tudi naza- dovala udeležba posameznih ev- ropških držav. Tako je padla ude- ležba Češkoslovaške od 2% v letu 1913 na 1,16%, kakor je izračuna- lo tajništvo Zveze narodov.

Tudi zunanja trgovina se ni raz- vijala za staro Evropo prav nič bolj ugodno. L. 1878 je znašala udeležba stare Evrope v svetovni trgovini še 71% vse trgovine, leta 1900 je padel ta odstotek že na 66, l. 1913 je znašal samo še 60 ter je v povojni dobi še nadalje nazado- val. Udeležba stare Evrope je zna- šala v svetovni trgovini l. 1936 sa- mo še 53% in bo dosegla v l. 1937 kvečjemu 52%. L. 1900 je bila ude- ležena Anglija pri svetovni trgo- vini še z 19%, l. 1913 le še s 15% in l. 1935 samo s 14%. V istem ča- su je padla udeležba Francije od 9 na 8% in potem na 6%, Češko- slovaške od 1,77% na 1,5 in potem na 1,4% in tudi Nemčija, ki je l. 1913 še ohranila svoj odstotek iz l. 1900 v višini 13%, je padla v letu 1935 na 9%.

V stari Evropi se je dvignila v prvem četrtletju 1937 industrijska proizvodnja na 125% predvojne vi- šine, v drugem svetu pa na 175%. Obseg zunanje trgovine je narasel v stari Evropi od 112% v l. 1929 v l. 1932/33 na 90% in se je šele v l. 1936 opomogel na 92%. V drugih delih sveta pa je obseg zunanje trgovine narasel na 158% v letu 1929, potem sicer padel na 107%, a se kmalu opomogel na 128%.

V drugih delih sveta se je zu- nanja trgovina po svoji zlati vred- nosti povečala za 28%, v stari Ev- ropi samo za 15,6%. Izvoz se je v stari Evropi povečal za 15,6%, v drugih delih sveta za 30,1%. Svetovno povprečje povečanega iz- voza pa je znašalo 22,6%, da je to- rej stara Evropa ostala globoko pod povprečjem.

Stara Evropa se s svojo lokalno politiko vedno bolj potiska na stranski tir svetovne proizvodnje in svetovnega prometa. Živi le še od ostankov svojega nekdanjega premoženja, toda nova bogastva nastajajo samo še izven Evrope.

S pametnim in preudarnim de- lom bi sicer mogla stara Evropa svoje propadanje ustaviti ali ga vsaj počasniti. Toda tega dela ni in v resnici ne opušta stara Evropa niti ene prilike, da ne bi svojega stanja poslabšala. Evropa je dema- ralizirana, ker nima časa, da bi mislila na svoje blagostanje, ker ima bolj »resne skrbi«. Narodi v Evropi budno pazijo, ga drug drugega pritiskajo navzdol, da nihče bolj ne napreduje in da se med- sebojno potiskajo v bedo. Evropa je danes kmečki pravdar sveta in zato ni zanjo rešitve. Stari Evropi je vseeno, kot kmečkemu pravdar- ju, če izgubi zaradi tožbe tudi vse

svoje premoženje, samo da ima svoj prav.

Precej podobno je tudi s Slove- nijo. Tudi pri nas smatramo vse za važnejše kakor pa delo za svoje blagostanje. Prvo naše delo je, da je vedno živ in svež prepir, ki nas razjeda. Na vse drugo pa ne mi- slimo in zato je tudi naše gospo- darsko stanje vsako leto slabše. Samo pomislimo, kaj smo že nekoč imeli, kako cvetoči so bili naši de- narni zavodi in kako je danes vse pri tleh.

Morda le ne bi bilo tako napač- no, če bi se manj medsebojno pre- pirali in bolj mislili na svoje bla- gostanje!

Obiščite VI. mariborski teden

Od 31. julija do 8. avgusta 1937.

(50% popusta

na železnicah in parobrodih od 29. julija do 10. avg.)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmet. razstava - Prva fito- patološka razstava - Pokušnja vin - Zgodovina - Umetnost - Grafična razstava - Tujski promet - Akvaristična, kuncerejska, golobarska razstava - Razstava malih živali - Modna revija - Mednarodni plesni turnir - „Sen kresne noči“ na prostem - Koncerti - Kongresi - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču i. t. d

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji, zeleno, romantično Pohorje, vinorodne Slovenske gorice, gostoljubni, lepi Maribor — vas vabijo

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravalno postopa- nje o premoženju trgovca Ivana Lampreta v Ljubljani. Poravalni sodnik dr. Senk, poravalni upra- vnik advokat Zdena Brejčeva. Na- rok za sklepanje poravnave dne 1. septembra ob pol 9. Rok za oglasitev do dne 24. avgusta.

Nadalje je uvedeno poravalno postopanje o premoženju krojaške- ga mojstra Jakoba Kelea v Maribo- ru. Poravalni sodnik dr. Lešnik, poravalni upravnik odvetnik dr. Ravnik. Narok za sklepanje porav- nave dne 23. avgusta ob 9. Rok za oglasitev do 15. avgusta.

Zunanja trgovina

Kliring s Francijo se do septem- bra ne bo odpravil, kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«. Vplačeval se bo še naprej po starem načinu. Vprašanje kliringa se bo rešilo ob reviziji trgovinske pogodbe s Fran- cijoj.

Ceno pšenice je določil upravni svet praške žitne družbe pri na- kupu na 164 Kč, minus 4 Kč od- bitka, pri prodaji pa na 182,50 Kč. Nakupna cena za rž je določena na 135 Kč.

Göring je izjavil zastopnikom nemške industrije, da je ustanovil novo družbo za izkoriščanje ležišč železne rude. Družba se bo imeno- vala »Državne tvornice za rudnike in tvornice železa Hermann Göring« v Berlinu. Družba bo postavi- lila nove tvornice v vseh krajih, kjer se nahaja železo.

Francoski uvoz se je v letošnjem prvem polletju v primeri z lanskim povečal za 8,3 na 20,28 milijarde frankov, istočasno pa se je tudi francoski izvoz povečal za 3,8 na 11 milijard frankov. Francoska tr- govinska bilanca je torej bila le- tos deficitna za približno 9 mili- jard, dočim je bila lani samo za 4,8 milijarde frankov.

Obseg ruske zunanje trgovine se je v prvem polletju v primeri z

lanskim povečal od 1227 na 1308 milijonov rubljev. Izvoz je znašal 634, uvoz pa 674 milijonov rubljev. Značilno je, da dosega izvoz goto- vih izdelkov že 77,2% vsega ruske- ga izvoza.

Doma in po svetu

Patriarh Varnava bo pokopan na stroške cerkve. K večnemu počitku bo položen v cerkvi sv. Save. Usta- novila sta se dva odbora, ki vodita vse priprave pogreba. Pogreb bo veličasten. Ves čas prihajajo tisoči in tisoči vernikov v Saborno cer- kevi, kjer leži truplo blagopokoj- nega patriarha in se poslavljajo od patriarha.

Zveza trgovskih združenj v Beo- gradu je imela komemorativno se- jo v čast spomina na patriarha Varnavo. Spominski govor je go- voril predsednik Nedeljko Savić. Sklenjeno je bilo, da bodo na dan pogreba vse trgovine zaprte.

Drugi namestnik staroste Sokola Paunković je bil sprejet od kneza- namestnika v daljši avdenci. Znanstvenemu društvu za hu- manitarne vede v Ljubljani je odobril ministrski svet podporo 100.000 din.

Izdelan je bil načrt zakona o ži- vilih ter splošnih življenjskih po- trebščinah ter izročeni vsem pri- stojnim ministrstvom v izjavo.

Oddelek za trgovino, obrt in in- dustrijo banske uprave v Ljubljani se je preselil iz dosedanjih prosto- rov v Knaflejevi ulici na Erjavčevo cesto št. 12, pritličje. Stranke se bodo sprejemale samo od 10. do 12. dop.

Lovska razstava v Zagrebu je podaljšana do 1. avgusta.

Novi moderni hotel v Splitu »Ambasador« bo otvorjen dne 1. avgusta.

Nova gimnazija se pospešeno gradi na Cetinju ter bo ena naj- lepših palač mesta.

Višnja gora si je zgradila svoje lastno moderno kopališče. Zagreb- ski listi objavljajo to vest in na- padajo zagrebško občino, kako to, da ni mogla zagrebška občina sto- riti to, kar je storila mala Višnja gora.

Stavka skopljanskih natakarjev se je končala z neuspehom. Delo- dajalci niso hoteli pristati niti na sklenitev kolektivne pogodbe.

Na licitaciji za povečanje in modernizacijo beograjske klavnice je zmagala neka nemška tvrdka.

Zaradi pomanjkanja modre ga- lice se plačuje v Srbiji ta tudi po 8 do 10 din za kg. Srbski kmetje so se zato pritožili na ministrstvo. Ker ima tvornica »Zorka« v Subo- tici v zalogi 25 vagonov modre ga- lice, je sedaj kmetijsko ministrstvo odredilo, da mora tvornica proda- jati modro galico po 6 din za kg. in sicer franko katera koli postaja v Srbiji.

Zaradi velikega dovoza dinj na beograjski trg je padla njih cena na 150 din za 100 kosov. Proizva- jalci so zaradi tega velikega padca obupani in pravijo, da jih dinje veljajo po 300 do 400 din za 100 kg. V Šibeniku se je zaradi dviga cene žita podražil črni kruh na 3,50, beli pa na 4 din za kg.

Ameriški zunanji minister Hull je izjavil, da sprejema predlog bel- gijskega kralja, da se ustanovi mednarodni odbor za proučevanje gospodarskih vprašanj. Bil bi ves- el, je nadalje izjavil Hull, če bi v vseh prestolnicah in v vseh zu- nanjih ministrstvih posvečali večjo pažnjo gospodarskim vprašanjem.

Na svetovni konferenci krščan- skih cerkev v Oxfordu v Angliji so mnogi govorniki govorili tudi o trpljenju krščanskih cerkev v Ru- siji, Etiopiji in Nemčiji. V Nemčijo bo odpotovala posebna deputacija, da izroči nemški evangetijski cerkvi poslanico svetovne konference.

Znani polkovnik De la Rocque je izjavil, da ne bo tožil svojih kle- vetnikov. (Ti so namreč trdili, da je prejel denar od nekkih politi- čnih skupin.)

Vojnico je vpeljala Nemčija za vse, ki niso odslužili dveletnega vo- jaškega roka. Oproščeni so vojnice samo oni, ki nimajo več ko 224 mark letnega dohodka. Vojnica je precej visoka ter je progresivna. More znašati tudi polovico vsega dohodka.

Po informacijah skandinavskega tiska je bilo v zvezi z zadnjimi do- godki v Rusiji izključeno iz komu- nistične stranke 750.000 članov, to je ena cela četrtina.

Republika San Salvador je iz- stopila iz Zveze narodov.

Za nove vojne ladje USA je do- voljen naknadni kredit 50 milijon- nov dolarjev ter še posebni kredit 10 milijonov, če bi se med gradnjo cene zvišale.

Davčni dohodki Češkoslovaške so znašali v prvem polletju 4729 mi- ljionov Kč, za pol milijarde Kč več ko lani.

Trajanje svetovne razstave v Pa- rizu bo najbrže podaljšano še v l. 1938.

Razbojniki v žandarjskih oblekah, ki so plenili v Podravini in ki so prišli baje s Štajerske, so bili od orožnikov in kmetov obkoljeni bli- zu Koprivnice ter aretirani.

V Stragarjih blizu Kragujevca je eksplodiralo 45.000 kg smodnika. Najbrže se je smodnik zaradi vro- čine vzgal sam od sebe. Učinek eksplozije je bil silovit. Vojak, ki je bil pred skladiščem na straži, je bil ubit. Škodo cenijo na 10 mili- jonov din.

Sreča je vzela srečnim najdite- ljem zlatega zaklada v Panami razsodnost. Nastali so med njimi prepri in Amerikanec je hotel Nemca, ko je ta skušal ukrasti nek- kaj zlata, ustreliti. To se mu sicer ni posrečilo, Nemeč pa je bil tako razburjen, da se je sam umoril. Tretji najditelj zaklada pa se je izgubil.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 29. julija. 12.00: Opera glasba (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spo- red, obvestila — 13.15: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: 19.30: Nac. ura: Savez Sokola kra- ljevine Jugoslavije — 19.50: 10 mi- nut zabave — 20.00: Foster: Me- lodije z juga, valček (orkester) — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 20.30: Koncert spevov in dvospvov: gg. Jože Go- stič in Marjan Rus — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Trio mandolin (Antunovič, Priv- šek, Haršlag).

Petek, dne 30. julija. 12.00: Po naših domačih stezicah (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Koncert oddelka godbe »Sloge« — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Ljudski glas- beni instrumenti (dr. Božidar Ši- rola) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Plošče — 20.10: Zena in sport (gdč. Iva Pregelj) — 20.30: Pevski koncert g. Mirka Dolničar- ja, pri klavirju g. prof. M. Lipov- šek — 21.15: Parma: Ksenija (ope- ra na ploščah) — 22.00: Čas, vre- me, poročila, spored — 22.30: An- gleške plošče.